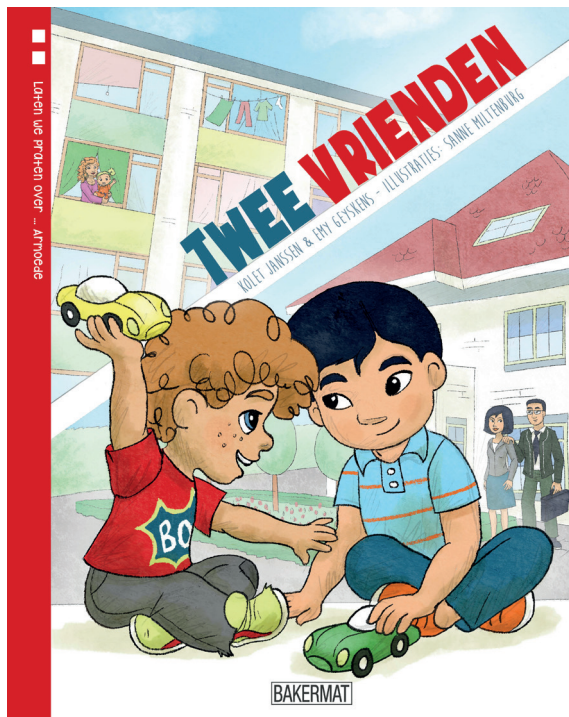

Twée vrienden

Emy Geyskens
Kolet Janssen

GEGEVENS BOEK:

ISBN 978 90 5924 205 0

€ 13,99

Uitgeverij Bakermat

Suggesties: Kolet Janssen & Kusum Mertens

Vanaf 4 jaar

Thema: Armoede & uitsluiting

In samenwerking met 'Samen Tegen Armoede',
een campagne van Welzijnszorg.

KORTE INHOUD:

Tuur en Jordan zitten in dezelfde klas en zijn beste vrienden, ook al gaat het er bij Tuur thuis heel anders aan toe dan bij Jordan. In de zomervakantie ontmoeten ze elkaar met hun mama's in de supermarkt en dan gaat Jordan bij Tuur spelen.

‘Twee vrienden’ is een warm prentenboek over Jordan en Tuur, twee jongens die uit een heel verschillend gezin komen. Achtergrond en inkomen van de respectievelijke ouders zijn heel anders en dat brengt een aantal concrete verschillen mee in huisvesting, gewoontes, tijdsbesteding en prioriteiten van beide gezinnen. De jongens en/of hun ouders lopen daar soms tegenaan of zijn er verwonderd over. Maar het verhaal laat vooral zien dat over alle verschillen heen de jongens toch vrienden zijn en blijven.

1 op 5 kinderen in België en 1 op 8 in Nederland groeit op in een arm gezin. Elk kind in Vlaanderen of Nederland wordt dus geconfronteerd met klas- of buurvriendjes met een andere achtergrond. Het verhaal focust niet zozeer op de verschillen tussen Jordan en Tuur, maar vooral op wat ze samen delen: een heleboel speelplezier, de warmte van een gezin, en het vertrouwen van een goede vriend! Ze merken de verschillen in hun speelgoed of hun huizen wel op, maar ze genieten toch vooral van elkaars gezelschap.

Achteraan in het boek staat nuttige informatie over armoede en uitsluiting voor iedereen die er meer over wil weten en er met kinderen het gesprek over wil aangaan. In de klas zullen kinderen zich in bepaalde onderdelen van het verhaal herkennen en dat kan een prima uitgangspunt voor een gesprek zijn. Thema’s als ‘Heb je veel speelgoed nodig om fijn te kunnen spelen?’, ‘Hoeveel geld heb je nodig om gelukkig te zijn?’, ‘Wat is fijn en wat is raar als je gaat spelen bij je vriend?’ en ‘Wat is beter: een vriend(in) of een broer of zus?’ kunnen met de kinderen helemaal uitgediept worden. Het verhaal van Jordan en Tuur maakt deze thema’s heerlijk concreet en brengt ze binnen het bereik van kinderen.

Deze lesbrief biedt handreikingen om met het prentenboek aan de slag te gaan in de klas. Het bevat doorpraattips en creatieve verwerkingsvormen.

LESBRIEF 4 TOT 7-JARIGEN

1. Zoek de verschillen

Doel: De kinderen ontdekken dat de plekken waar Tuur en Jordan thuis spelen er helemaal anders uitzien. Spontaan maken de kinderen ook de vergelijking met hun eigen situatie of die van kinderen die ze kennen. Ze bespreken van allerlei plekken de voor- en nadelen. Zo ontstaat er een genuanceerd beeld over huizen en (speel)kamers.

De kinderen vergelijken de illustraties van de kamer van Tuur en de woonkamer waar Jordan speelt.

Hulpvragen bij het bespreken:

- Wat valt jullie op?
- Waar staat het meeste speelgoed?
- Is het fijn om in de buurt van je mama te spelen?
- Wie mag het meest rommel maken?
- Wie van de twee vrienden heeft er altijd iemand om mee te spelen?
- Wie van deze twee jongens kan zijn speelgoedbouwsels dagenlang laten staan?
- Is het Jordan of Tuur die ongestoord kan spelen?
- Hoe ziet de speelplek van je beste vriend(in) eruit?

Tip: De kinderen kunnen ook hun eigen droom(speel)kamer tekenen. Laat hen hierover ook vertellen.

Wie vindt de verschillen?

De kinderen vergelijken de tekeningen van beide speelplekken met een andere versie, waarbij telkens 5 elementen zijn weggelaten. In kleine groepjes zoeken ze samen naar de verschillen. Het groepje dat het snelst de 10 verschillen heeft gevonden, is de winnaar!

Tip: Hoe ziet de ideale speelkamer van de kinderen eruit? Laat hen hierover fantaseren. Ze kunnen deze droomspeelkamer nadien ook schilderen. Of ze kunnen deze maken door leuke (stukken van) foto's te knippen uit kleurrijke tijdschriften en deze in een collega te laten kleven.

2. Filosoferen met kinderen

Doel: Samen met de kinderen nadenken over wat een andere achtergrond of inkomen kan betekenen in het concrete leven. De bedoeling is dat de leerkracht gespreksleider is en dat kinderen die willen rustig hun mening kunnen formuleren, zonder dat ze onderbroken worden. Met bijvragen kan de leerkracht de kinderen aanzetten om hun antwoord te verduidelijken, uit te diepen of te nuanceren. De leerkracht begint met te vragen wie het eens of oneens is met de stelling en waarom. Er zijn geen goede of slechte antwoorden.

Stellingen:

- Hoe meer speelgoed je hebt, hoe leuker je kunt spelen.
- Een goede vriend is iemand met wie je nooit ruzie maakt.
- Het is niet erg als mijn vriend meer speelgoed heeft dan ik.
- Het is niet erg als mijn vriend minder speelgoed heeft dan ik.
- Als je veel geld hebt, krijg je vanzelf meer vrienden.
- Een broer of zus kan een goede vriend zijn.
- Ook zonder speelgoed kun je leuk samen spelen.

3. Versier je dekbed

Doel: De kinderen gebruiken hun fantasie om het dekbedovertrek van hun dromen uit te tekenen.

De kinderen krijgen een wit blad in A4-formaat. Daarop tekenen en kleuren ze het dekbedovertrek van hun dromen.

Hulpvragen of tips:

- Staat er een bekende figuur op of bedenk je zelf iets om erop te zetten?
- Welke kleuren moeten er zeker in zitten?
- Moeten er letters op staan?

De ontwerpen van de kinderen kunnen een vrolijke slinger worden in de klas.

In de creales (muzische vorming) of door handige familieleden van de kinderen kan het dekbed eventueel echt in elkaar genaaid worden met stofjes van verschillende kleuren of motieven. Het ontwerp van de kinderen kan dan als startpatroon gebruikt worden.

4. Wat is een echte vriend?

Doel: Samen met de kinderen nagaan wat echte vriendschap inhoudt.

De leerkracht tekent een silhouet van een mens op bord (volledig van kop tot teen). In een klasgesprek bedenken de kinderen wat er allemaal bij een echte vriend hoort. Bij elk onderdeel (hoofd, armen, benen, ogen, oren, mond ...) vult de leerkracht aan wat de kinderen bedenken als eigenschappen van een echte vriend. Oudere kinderen kunnen zelf individueel een kopie van een silhouet aanvullen.

Hulpvragen:

- Waarvoor gebruikt een echte vriend zijn handen? (bv. om te helpen, een high five te geven, iets te delen ...)
- Wat doet een echte vriend met zijn ogen? (bv. om te zien waar zijn vriend is, of er iets scheelt ...)
- Wat doet een echte vriend met zijn oren? (bv. luisteren naar wat zijn vriend vertelt of vraagt ...)
- Wat doet een echte vriend met zijn voeten? (bv. naar zijn vriend toe gaan, samen rennen ...)
- Wat doet een echte vriend met zijn mond? (bv. samen lachen, iets liefs zeggen...)
- ...

De leerkracht kan het grote silhouet ook op een flap van papier maken en die achteraf in de klas ophangen. Zo kan het een permanent geheugensteuntje in de klas zijn voor wat vriendschap is.

Tip: Misschien zijn er kinderen die het gevoel hebben geen (of weinig) vrienden te hebben. Laat de kinderen daarom voor iedereen uit de groep een compliment bedenken, een fijne herinnering, ... Iedereen heeft graag het gevoel iets voor iemand te betekenen of geliefd te zijn.

5. Zie ik wat jij ziet?

Doel: De kinderen moeten heel precies en aandachtig naar een tekening kijken en vragen stellen om te achterhalen wat de 'ziener' in zijn hoofd heeft.

De kinderen gaan in groepjes van vijf rond een pagina uit het prentenboek zitten, bv. spread 5 of 11 (een afbeelding met veel details). De kinderen gooien elk met een dobbelsteen. Wie het hoogste cijfer heeft, mag beginnen. Het kind dat aan de beurt is, kiest in zijn hoofd een voorwerp uit de prent. Het moet iets kleins zijn, dus niet 'mama', maar bv. 'de ooring van mama'. De andere kinderen mogen om de beurt een ja/nee-vraag stellen en meteen daarbij één gok doen, bv. Is het roze? Is het de bloes van mama? Daarna is het volgende kind aan de beurt, tot het voorwerp gevonden wordt. Dan mag dit kind een voorwerp uitkiezen, van een andere pagina, en begint het spel opnieuw.

6. Mijn gezin

Doel: De kinderen leren zichzelf situeren in hun eigen gezin en omgeving. Ze ervaren dat er heel verschillende soorten gezinnen en vrienden zijn.

Op de binnenflap van het boek staat een tekening van het gezin van Jordan en van het gezin van Tuur. Laat de kinderen alle figuren benoemen.

Nu krijgen de kinderen tekenpapier en tekenmateriaal om hun eigen gezin te tekenen, met zichzelf in het midden. Misschien wonen niet alle gezinsleden in hetzelfde huis, maar dat is niet erg. Iedereen die op een of andere manier papa, mama, broer of zus van het kind is, mag op de tekening. Dus ook plusmama's en -papa's, pleeg- en adoptieouders, halfbroers of -zussen, enz. horen erbij.

Ook burens, vrienden, leerkrachten, huiswerkbegeleiders, leid(st)ers van de jeugdbeweging ... kunnen heel belangrijke vertrouwenspersonen zijn voor de kinderen. Die mogen dus ook op de tekening, op voorwaarde dat ze in het leven van het kind een bijzondere rol van helper, ondersteuner of coach vervullen.

Als de tekeningen klaar zijn, mag elk kind zijn gezin aan de klas voorstellen. De kinderen kunnen aangeven wat de niet-gezinsleden concreet voor hen betekenen. (bv. Ik mag met het hondje van de buurman wandelen; de buurvrouw vraagt altijd hoe het op school was ...)

Tip: Alle tekeningen gemaakt binnen dit thema kun je bundelen in een Twee-Vrienden-boekje.

7. In de juiste volgorde (speciaal voor kleuters)

Doel: De kinderen hervertellen het verhaal door de onderdelen in de juiste volgorde te leggen. Zo kan de leerkracht nagaan in hoeverre ze de verhaallijn hebben begrepen.

Tip: Voor kleuters kan dit een heel concrete manier zijn om zich het verhaal eigen te maken.

Aan de hand van de verschillende prenten uit het boek vertelt de leerkracht het verhaal. Nadien worden de prenten verdeeld over de kleuters (afzonderlijk of in kleine groepjes). De kleuters moeten de prenten in chronologische volgorde kunnen plaatsen. Bij het plaatsen van de prent mag de kleuter vertellen wat er op de prent te zien is. De leerkracht kan hierbij nog extra vragen stellen aan de anderen (Hoe voelt die persoon zich? Waarom staat .. op de prent? ...)

8. Kies je speelgoed (speciaal voor kleuters)

Doel: De kinderen ervaren dat het belangrijk is om te kunnen samen spelen met klasgenootjes en/of vriendjes. Ze ontdekken dat het bezitten van speelgoed niet voldoende is om blij van te worden. Ze erkennen dat het niet fijn is om iemand uit te sluiten.

Maak een werkblaadje (bal, springtouw, knutselgerief, computer, tablet, een tuin, ...) met allerlei speelgoed op. De kleuters omcirkelen met blauw waar zij de grootste voorkeur aan geven en met rood wat minder belangrijk is voor hen. Daarna laat je de kleuters vertellen waarom ze welk speelgoed zo belangrijk vinden.

- Wat heb je rood/blauw omcirkeld? Waarom?
- Heb je dat echt nodig om blij te zijn?
- Wat is het leukste: samen buiten spelen met de bal of in je eentje een spelletje doen op de computer?
- Wat is het leukste: een hele dag filmpjes kijken op een tablet of een verrassing knutselen?
- Als je de kans hebt om samen te spelen, zeg je dan ja of neen?
- Is het fijn als je niet mag meedoen?
- Wat doe je als er ruzie komt in een groepje waarmee jij speelt?
- Wat is het fijnste spelletje dat jij kent? Waarom?